

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 10.

Független politikai napilap
Megjelenik minden reggel

Szerkesztőségi órák: d. u. 6-10
este 11-ig. TELEFON: 3-80

VAIDA szombat délután hirtelen rosszul lett, megoperálták, a kormányalakítás mára halasztódott

Eperoham fogta el a miniszterelnököt, akit a király kihallgatásra várt a kormánylistával. — Ellenőrek Titulescu és Vaida között Gafencu és Tilea személye miatt. — A külföldi sajtó Maniunak ad igazat

Bukarestből jelentik: A király szombaton délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta Marinescu ezredesét, a bukaresti kvestort, majd 12 órakor Vaida Sándor jelentkezett audiencián a királynál. Vaida Buteanu képviselő kíséretében ment a királyi palotába és egy óra hosszat tartott a kihallgatása. Az audiencia után Vaida a következőket mondotta az újságíróknak:

— Közöltem Öfisegeivel, hogy a kormányalakítási megbízást elfogadom és bejelentettem, hogy még a ma délután folyamán összeállítom kormányom névsorát. Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy Titulescu résztvesz-e kormányában, Vaida nem válaszolt.

Hir szerint Vaida csak azért nem terjesztette már délelőtt ezt a kormánylistát, mert Titulescu arra kérte, hogy délutánig várjon vele. Titulescut szombat délelőtt felkereste lakásán dr. Popovici Mihály, Madgearu és Mihalache, akik arra kérték, hogy vállalja továbbra is a külügyministerséget. Beavatottak szerint az új kormányba Tilea, Gafencu és Potarca lépnek be.

A Lupta szerint Vaida mindenben folytatni fogja Maniu politikáját, úgy a külföldi adósságok kérdésében, mint minden más problémánál is. Marinescu ezredes, bukaresti rendőrkvestor úgy véli még nincs véglegesen rendezve. Egyelőre három hónapi szabadságot kap.

Az új kormány megalakulása után Maniu azonnal Badacsonyba utazik, majd külföldre szándékozik menni.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják, hogy Titulescu penteken noszszasan tanácskozzon Gh. Tatarescuval, a liberális párt egyik legaktívabb tagjával.

A Lupta hosszú kivonattal ismereteli a Le Temps ideérkezett számában a román politikai helyzetről szóló cikket, amelyben a francia lap többek között a következőket írja:

— A Maniu-kormány, amely nagy parlamentre támaszkodik, a legjobb

kilátásai voltak arra, hogy a politikai helyzet tisztázni tudja. Az uralkodó szempontjainak is ez a kormány tehetett meg legjobban, mert arra volt hivatva, hogy a két év óta tartó zavaros kormányváltások végére pontot tegyen. Maniunak sikerült elfogadtatnia azt az elvét, hogy a felelős kormánynak joga arra, hogy maga nevezze ki az állam összes tisztviselőit. Azt a másik elvet is sikerült elfogadtatnia, hogy szigorúan az alkotmányos rendszabályok tiszteletben tartásával szoros és tartos együttműködés alakuljon ki a korona és a kormány között. Ezek az első feltételei mindenteljele politikai fejlődésnek egy olyan országban, amelynek a különösen eles általános gazdasági válsággal is szembe kell szállania.

Az Adeverul is több francia lapból közöl szemelvényeket a kormányváltással kapcsolatban. Idézi a Le Journalból a következőket:

— Tegyük fel, hogy a párisi rendőrprefektus kiadna egy körlevelet, amelyben közölné, hogy a kormány el akarja őt bocsátani, azonban ő nem hagyja magát és megtartja állását, mert az állam legfőbb vezetője nevezte ki őt. Tegyük fel azt is, hogy az újságokban erről interjú jelenne meg. Mi történne akkor? A francia kormány teje azt mondaná az államfőnek: vagy meneszti ezt a tisztviselőt, vagy, ha ezt nem teszi, ér megyek. Pontosan ugyanez a dolog történt Bukarestben...

Eperohamot kapott Vaida az izgalmaktól

(Bukarest). Délután öt órakor kellett volna Vaidának megjelennie a király előtt audiencián, hogy bemutassa jóváhagyás végett a kormánylistát. A kormány megalakulása azonban elmaradt, mert

Vaida, aki súlyos epeköbetegségben szenved, a kormányalakítással járó izgalmak következtében a délutáni órákban rohamot kapott és sürgős műtét beavatkozásra volt szükség.

Az orvosok két epekövet távolítottak el Vaida testéből és a súlyos műtét két injekció alkalmazását tette szükségessé. Az injekciók következtében Vaida az esti órákban még aludt.

A király este 10 óráig várt Vaidára, akit azonban orvosi rendeletre nem ébresztettek fel. Amennyiben állapotában javulás áll be, úgy

Vaida, ma vasárnap délelőtt jelenik meg kihallgatáson az uralkodó előtt.

A kormányalakítás elé más oldalról is súlyos nehézségek gördültek. Titulescu ugyanis nem járul hozzá, hogy Gafencu és Tilea Viorel tagjai legyenek a kormánynak. Titulescu Gafencura azért haragszik, mert az orosz-román megnevezési szerződési tárgyalásokon ő védte Titulescúval szemben Vaida álláspontját; Tileára pedig azért dühös, mert londoni követségéről történt első lemondása után a Vaida-kormány a volt alminisztert szemelte ki Titulescu utódjává. Vaidával kibeküti Titulescu, de két hívének nem bocsájt meg.

Vaida pedig ragaszkodik hűséges munkatársainak: Gafencunak és Tileának személyéhez. Az kérdés, hogy az ő kedvéért nem áldozza-e fel Titulescut?

A farsangi tombola 9-ik száma

Hock János tizennégy évi emigráció után tegnap önként jelentkezett Budapesten, mert a magyar földet imádó és hazájáért egész életén keresztüli becsületes önzetlenséggel harcoló ősz plébános nem bírta leküzdeni magában a honvágyat. Tizennégy évig ette a hazátlanság, a kivertség keserű kenyerét, tizennégy évig tengette magában a meghalt emberi és politikai ideálokat, tizennégy évig várt a hajnalhasadásra, de nem bírták tovább az idegek Hock János, az „aranszáju” ősz, magyar politikus, az októberi demokratikus eszmék fanatikusa, úgy érezte, hogy nincsennek hűnei hazájával szemben, úgy érezte, hogy a tiszta meggyőződéstől áthatott elvi harcokért már régen levezkelt, úgy hitte, hogy a keresztényi szellemet propagáló mai rezsim nemcsak gyűlölni, de meg bocsájtani is tud. Tévedett szegény öreg Hock János. Mikor megérkezett könnyek között a budapesti pályaudvarra és megakart csókolni a hazai földet, — már is megjelent egy detektív és Hock János már nem volt szabad ember. — Hock Jánost tizennégy év előtt elkövetett állítólagos „bűneiért” cellába csukták nemzetgyűlöletgyalázás címén. Annyit engedtek meg mindössze a nagy nemzeti „gonosztevőnek”, hogy saját ágyneműjét használhatja. Vajjon az emberi nyomorúságnak, az égető és igazgató társadalmi bajoknak milyen szuperlatívusza kell ahhoz, hogy a megértés és eugensztelődés szelleme váltsa fel az örök „turáni átkot”.

Megrázó esemény tartja izgalomban Jugoszláviát. Csütörtök reggel a pozserováci fogház udvarán két rablóvezért akasztottak fel, Pavlovics Siniot és Jorisinovits Dragomirt. Mielőtt a kivégzésekre sor került volna az egyik halálraítelt, a Pavlovics szót kért és töredelmesen bevallotta, hogy csak bosszúból vádolta büntetésével és felbujtással másik halálraítelt társát és annak 8 évi fegyházra ítélt vejét. Beismerte, hogy egyedül követte el a rablógyilkosságot és hangsúlyozta, hogy halála előtt néhány pillanattal nem fog hazudni, ellenben úgy érzi, hogy saját veszendő lelkiismeretének tartozik ezzel a vallomással, mely már nagyon nyomta.

Ilyen drámai külsőségek között elhangzott vallomás után minden józanul és egészséges ítélőképességekkel gondolkozó ember, legalább is annyit megkövetel, hogy a helyrehozhatatlan halálbüntetés végrehajtását az újabb nyomozás lefolytatásáig függeszék fel. Milyen világrendet, vagy milyen isteni törvényt sértett volna meg a jelenlévő vezetőügyész, ha a váratlan vallomás után az akasztás elhalasztásáról intézkedik? Azt, hogy valaki, még ha többszörös rablógyilkos is, az akasztófa előtt vicceket csináljon. — Bajos feltételezni. — Hozzájárul még az eset súlyosságához, hogy Joksimovits az egész tárgyaláson váltig hangoztatta ártatlanságát és mindvégig nem ismerte be bűnösségét. Hiába volt azonban minden, mert a mindenható Btk az igazságot tömörítve tartalmazó törvénykönyv úgy intézkedik, hogy a halálos ítéletet nyomban végre kell hajtani. Az embert fel lehet „függeszteni”, de a törvényt nem.

A nyilvánvalóan ártatlanul kivégzett Joksimovits már túl van a földi bajokon, őt már nem érdekli a büntető perrendtartás gyilkos paragrafusa, legfeljebb a legfőbb bíró előtt kérheti ügye újrafelvételét birtokon kívül. — Pereat mundus, — fiat ius. — Vesszen a világ, de éljen a törvény...

Ujból elfoglaltak egy várost a japánok Mongoliában

Véres harcok a keleti trónon

(Sanghai). Jéhol tartományból érkező hírek szerint ott újabb hatalmas japán offenzíva volt pénteken. A japánok a Kilenckapu szoros elfoglalása után Csan-Kau-Csun városát is elfoglalták. A gyalogsági támadást repülő-offenzíva előzte meg. A bombavetőgépek szakadatlanul dobták a bombákat, amelyek teljesen szétrombolták a várost.

A japánok Csan-Kau-Csun elfoglalását azzal indokolják, hogy a Kienkapu-szorosot biztosítani kell ellenséges támadások ellen (Peking). Csang-An-Liang kínai tábornok 30 ezer katonával Mous és Toung közötti feltartóztatla a japánok előnyomulását. A ki-

naiak sikeres hadművelete annál veszedelmesebb a japánokra, mert hatalmas kerülővel sikerült elválni az előnyomuló japán csapatok Jéhovából való élelmezését és muni-cióval való ellátását.

(Newyork). Pekingi jelentések szerint a kínaiaknak sikerült feltartóztatni a japán csapatok előnyomulását és kínai részről sikeres ellenoffenzívák indultak. A kínaiaknak sikerült elállni az utánpótlás útját s a japán csapatok minden vonalon szorongatott helyzetbe jutottak. A kínaiak sorozatos győzelme nagy lelkesekest támasztott Pekingben.

Titokzatos körülmények között holtan találtak egy munkanélkülit

Allítólag a rendőrségen kapott verés következtében halt meg

(Temesvár). A józsefvárosi Mezősoron levő lakásában gyanús körülmények között meghalt Kappler Sándor munkanélküli cipészsegéd. A fiatal ember reggel heves rosszullétről panaszkodott anyjának, állapota egyre súlyosabb lett és este borzalmas kínok között kiszenvedett. A külvárosi pletyka arról akar tudni, hogy a szerencsétlen fiatalember a rendőrségen megkínózták és a bántalma-

zás következtében súlyos belső sérüléseket szenvedett, amelyek halálát okozta. Nincsen kizárva az sem, hogy a fiatalember, aki többször hangoztatta, hogy öngyilkos lesz, afeletti elkeseredésében, amiért nem juthatott munkához, ismeretlen méreggel megmérgezte magát. A hatóság a gyanús halálesett tisztázására elrendelte a holttest felboncolását.

Milyen okiratokra van szükség az állampolgárság elnyeréséhez

Megjelent az állampolgársági törvény végrehajtási utasítása

(Arad) Ismeretes azoknak a kálváriája, akik valamilyen okból kifolyólag kimaradtak az állampolgársági listából. A kormány elkészítette az állampolgárságról szóló törvényt, amelynek végrehajtási utasításait most küldték meg a közigazgatási hatóságoknak.

A végrehajtási utasításban a kormány 1933 szeptember elsejéig ad újabb határidőt az állampolgársági kérvények benyújtására.

Mindazok kérhetik az állampolgárságot, akik 1918 december elsején a Bánságban, Erdélyben és Bukovinában illetőséggel bírtak.

Az erre vonatkozó kérvényben fel kell tüntetni azoknak a személyeknek a neveit is, akik a kérelmező után automatikusan román állampolgárok lesznek; tehát és a gyermekek nevét. A kérvényt az alábbi okmányokkal kell felszerelni:

1. Bizonylat a vidéken a községvezetől, a városban a városi közigazgatási osztálytól arra nézve, hogy a kérvényező 1918. december elsején a Bánság, Erdély, vagy Bukovina valamelyik községében vagy városában illetőséggel bírt.

2. Igazolvány arról, hogy az 1924. évi összeírás idején távol volt lakhelyétől.

3. Igazolvány arról, hogy az állampolgársági listában való felvételét nem felebbezte meg. Abban az esetben, ha felebbezést nyújtott be, fel kell tüntetni, mi volt az indok, ami miatt a felebbezést elutasították.

4. Bizonylat arról, hogy előzőleg semmilyen uton sem kérte az állampolgársági listába

való felvételét, vagy ha igen, igazolványt kell csatolni arról, hogy elutasították.

5. A kérvényhez csatolni kell a házassági kivonatot és ha a kérvényezőnek kiskorú gyermekei vannak, azoknak születési anyakönyvi kivonatát.

A kérvény ahhoz a községi, illetve városi hatósághoz kell intézni, ahol a kérvényezőnek 1918. december elsején illetősége volt. Ugyancsak ezektől a hatóságoktól kell kérni az összebizonylatokat, amelyeknek csatolását a végrehajtási utasítás kívánja.

Abban az esetben, ha a kérvénynek helyt adnak, a kérvényezőt azonnal felveszik az állampolgársági listába.

Erről a regiszterben kapott szám és a határozat keltének közlése mellett a legrövidebb időn belül értesítik.

A végrehajtási utasítás megjelenése igen sok embernek okoz majd örömet, mert hisz az évek óta tartó kálvária végét jelenti.

Terjessze

és olvassa Erdély Biharmegye és Nagyvárád legolcsóbb napilapját, az

ERDELYI MAGYARSÁGOT

Nem helyezték szabadlábra az emigrációból hazatért Hock Jánost

Csütörtökön lesz ügyében a főtárgyalás

Budapestről jelentik: Hock János volt plébános Budapestre való érkezése alkalmával a rendőrség az ügyességen előállította, ahol előzetes letartóztatásba helyezték a folyamatban levő bűnügyei miatt. A tizennégyévi emigrációból hazatért Hock Jánost a Markó ucai fogház egyik külön cellájába kísérték át az ügyességről.

Dr. Nagy Vince védő Hock János szabadlábra helyezése érdekében megtette a lépéseket. Dr. Töreký Géza törvényszéki elnök tegnap délelőtt foglalkozott Hock János ügyével.

Az elnök Hock János előzetes letartóztatását fenntartotta és így továbbra is a fogház lakója marad.

Dr. Töreký Géza közölte a védővel, hogy Hock János bűnügyeinek a főtárgyalását január 19-re, csütörtökre kitűzte.

A Töreký-anács indokolása szerint Hock János súlyos bűncselekményekkel van vádolva. Tíz évi távollétével megakadályozta, hogy a bíróság ítékezzen ügyében. Magyarország területén Hock Jánosnak sem jelentett lakósa, sem pedig foglalkozása nincs. ezért kénytelen a törvényszék őt letartóztatni.

Hock János ellen három ügyben van vádirat kiadva. Az egyik egy buffalói, a második egy bécsi újságban megjelent cikk miatt, a harmadik pedig az Emberi Jogok Ligájához intézett beadvány miatt. Egy csikagói lapban megjelent cikke miatt a budapesti büntető-törvényszék Hock Jánost in contumaciam elítélte, a főtárgyalás azonban megsemmisítette az ítéletet és bizonyítás rendelt el.

Január 19-én a Töreký-anács ítélezik Hock János felett. A vádat dr. Trager László ügyész látja el.

Megakartak gyilkolni egy papot

(Brassó.) Caraius román pap feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik tegnap este behatoltak házának udvarára s onnan a lakásba akartak besurranni, azonban tettükben meggátolta őket, hogy Alexandru Canveanu, aki éppen a papéktól jött ki, észrevette a titokzatos alakokat és lármát csapott. A kiáltásra a szomszédok is előjöttek, időközben az egyik tettes hatalmas doronggal febevágta Canveant, aki vértől borítva eszméletlenül terült el a földön. A szomszédok üldöztették a támadókat, akik azonban egérutat nyertek. A nyomozás megindult a vakmerő támadók kézrekerítésére, kikről azt hiszik, hogy azonosok a nemrégiben Jalomitan Felsőmoecses és Fogarasmegyében elkövetett rablótámadások tettesseivel.

Elítélték a halmi betörőt

(Szatmár.) A szatmári törvényszék ma délelőtt vonta felelőségre a többszörös betöréssel vádolt Simon Sándor, halmi fiata embert. Simon a lopások közül egyet Magyarországon, őt pedig Halmi községben követett el. Simon betörések nagyrészt falbonással követte el és azokban segédkeztek neki Illés Andor és felesége, akik szintén a vádlottak padján ültek. A mai tárgyaláson Simon beismerte a betöréseket és azzal védekezett, hogy nyomor készítése a lopásokra. A bíróság Simon Sándort hatrendbeli lopás büntette miatt két évi fogháza ítélt. Illés Endre és feleségét két-két hónapi fogháza ítélt a bíróság.

Kigyulladt a páris-londoni utasszállító repülőgép

(Páris.) Az egyik francia légiforgalmi vállalat páris-londoni útvonalán péntek délután a London felé induló repülőgép, miután már hosszabb ideje uton volt, kigyulladt. A repülőgép fedélzetén a vezetőn és szerelőn kívül, három utas tartózkodott. A szerelő a vezető utasítására nyomban a tűzoltókészüléket működésbe hozta és sikerült is a tüzet annyira elfojtani, hogy idő maradt a kényszerleszállításra. Alig ért földet a gép, felrobbant az egyik benzintartály. Az utasok és a repülőgép személyzete a robbanás után még elhagyhatta a már nagy lánggal égő gépet, amely azután menthetetlenül elpusztult.

Újabb letartóztatások a bukaresti karambol miatt

(Bukarest.) A CFR katasztrófa ügyében vád alá helyezték még Ilie Padurarut, a személyvonat utolsó kocsijának kísérőjét, amiért az előírással ellentétben nem ment 600 méternyivel vissza a vonalon, hogy az utána jövő vonatnak jelt adjon. Továbbá Stelian Morait és Marin Sfere chitlai forgalmistákat, mert elmulasztották figyelmeztetni a személyvonat és a gyorsvonat vezetőit, hogy a közöttük lévő időköz 25 percről 7 percre csökkent a késés miatt.

Véletlenül agyonlőtte anyját

(Torda.) A Tordai keuderesi 298. számú vasuti őrház őrének, id. Szebeni Jánosnak 40 éves felesége, szül. Turi Mária, le akart ülni egy székre, amelyen 19 éves fiának, ifj. Szebeni Jánosnak kabátja volt rá téve. A fiu, hogy anyja leülhessen, udvariasan elkapta a székről a kabátot. Ebben a pillanatban a fiu kabátjának zsebében elsült egy 6 mm-es revolver és a golyó az asszony fejébe fúródott. Az agyvelőt átjarta s a szerencsétlen asszony halva rogyott össze. A kétségbeesett fiu önként jelentkezett a csendőrségben, amely az ügyességre fogházába szállította. A tragikusan elhalt asszonyt nagy részvét mellett temették el.

Mégsem tömeglakást, hanem ingyenteleket kapnak a váradi árvizkárosultak

Csütörtökön tart ülést a nagyváradi nagytanács

Tegnap délelőtt hazaérkezett Bukarestből dr. Egry Gergely polgármester. A polgármester a kormányválság miatt nem tudott pénzt szerezni a városnak.

Az állandó választmány délelőtt ülést tartott, amelyen megállapították a nagytanács ülésének napirendjét.

A nagytanács ülését nem kedden, hanem csütörtökön tartják meg. A tanácsülés programja 12 pontból fog állani.

Nagyobb vita volt a Weisz-telep ügyében. Faur főmérnök azt javasolta, hogy az árvizkárosultakat lakoltassák ki és berelt lakásokban helyezték el őket. Dr. Böszörményi Emil és dr. Pelle János vették védelmükbe az árvizkárosultakat és azt javasolták, hogy

a Tokaji telepen adjanak csere telket az árvizkárosultaknak.

Dr. Sóos István is ezt a javaslatot támogatta, dr. Pogan József vehemensen támadta ezt az indítványt és közegészségügyi szempontokra hivatkozva, ellenezte a telek cserét. Szavazásra kerülve a sor, dr. Fried János és dr. Pogan József a hivatalos javaslatot támogatták, szótöbbséggel azonban a választmány dr. Böszörményi javaslatát fogadta el, amelynek értelmében

15 árvizkárosult cseretelket kap a Tokaji telepen.

Elfogadta a választmány kiküldött bizottság jelentését a villamosjegyek és bérletek díjának leszállítására vonatkozólag. Ezzel kapcsolatban dr. Böszörményi Emil még azt javasolta, hogy a munkásbérletek ne csak reggel 6-8, déli 12-2 és este 6-8 óra között, hanem egész nap korlátlanul érvényesek legyenek.

A szavazólapba ragasztott piros cédulákkal szavaztak a kommunisták Temesváron

Szombaton zajlott le a városi tanácsválasztás Temesváron

(Temesvár.) Tegnap folyt le Temesváron a városi tanács választás. A választást általában érdektelenség jellemezte, a választásra jogosultak alig fele járult az urnák elé. A Magyar Párt a kormánnyal és a németekkel állított paktumos listát. A kommunista lista benyújtását a sziguranca megakadályozta.

A kommunisták nem nyújthatták be jelölő listájukat. A kommunisták először amelletti propagálták, hogy közülük senki ne menjen szavazni. Most megváltoztatták álláspontjukat. Kicsiny vörös cédulákat osztogatnak, amelyeken felhívják a kommunistákat, hogy a cédula gummirozott oldalát nyálazzák meg és úgy ragasszák a szavazólap belsejébe. A cédulán pár sornyi szöveg van, amely a fennálló társadalmi rend, az egyház és a polgárság ellen

tartalmaz kitételeket is. Az mondja a cédula egyik mondatja, hogy követelni kell a kisebbségi jogokat.

Meghalt a bukaresti faggyúégés két gyermekáldozata

(Bukarest.) Tegnap éjjel a bukaresti gyermekórházban súlyos égési sebeken kiszenvedett az ötéves Batori János és a hároméves Szabó Józsa, akik, mint jelentették, a Tei nevű külvárosban kifutott és felgyúlt viaszáldozatait estek. A többi sebesültek állapota súlyos.

Három évi börtönre ítélték az ékszer- tolvaj szatmári kereskedőt

Nappal kereskedő, éjjel betörő

(Szatmár). A szatmári törvényszék büntetőtanácsa, csütörtökön kezdte meg a tárgyalást Farkas Sámuel szatmári lakos, a hírhedt erdélyi betörő bűnügyében.

Farkas Sámuel, aki nappal kereskedő volt, éjszakára pedig nagystílű betörővé változott át, kétféle élete során

Szatmáron, Nagykárolyban, Máramaroszigeten, Szászrégenben és főleg Marosvásárhelyen, a betörés lopások egész sorozatát követte el.

Ebben az öt városban

több száz ezer lej értékű ékszert loptott össze Farkas,

aki a lopott ékszerek nagyrészt Szatmáron és apósánál Csehszlovákiában ásta el. Marosvásárhelyen fogták el és onnan kísérték át a szatmári ügyészség fogházába.

Farkassal együtt a vádlottak padjára ke-

rült felesége, Rozának Aranka is, valamint Silber Lajos máramaroszigeti órák és aranyműves. Farkasné ellen bűnrészesség, Silber ellen pedig orgazdaság vétsége miatt emelt vádat az ügyészség.

A bíróság tizenhárom rendbeli betöréses lopás bűntettében mondta ki bűnösnek Farkas Sámuelt és ezért három évi fegyházra és politikai jogainak öt évi felfüggesztésére ítélte. Az ítéletbe beleszámították a vizsgálati fogságban eltöltött hét hónapot.

Farkas Sámuelné, bűnrészesség miatt két hónapi fogházra ítélték, de a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették.

Silber Lajost a bíróság az orgazdaság vádjávalól fementette.

Az ítélet kihirdetése után Farkasné ideg-rohamot kapott. A fogházörök ájultan vitte ki a teremből.

Felkutatja egy orosz expedíció a világ legnagyobb lehullott meteorját

A szovjet nagyarányú tudományos akciója

(Moszkva.) Az Orosz Tudományos Akadémia nagyszabású expedíciót szervez, amely az 1908-ban lehullt keleetszibériai meteor-öröslést akarja felkutatni. A szóbanforgó meteor a legnagyobb, amely a világ történelmi korszakában lehullt. Tudományos számítások szerint mintegy ezer négyzetkilométeres területet foglal el. Ez a terület 33 kilométeres négyzetnek felel meg. Ha az óriásmeteor emberlaktá területen zuhant volna le, százezer ember is elpusztulhatott volna. A meteor 1908. június 30-án hullott le. Leecsapódása olyan

óriási légnyomást idézett elő, hogy még az angol parvidéken is érezték. A detonációt kétezer kilométeres körzetben lehetett hallani. A meteoróriás felkutatására már több expedíció indult, amelyek mind eredménytelenül tértek vissza. Az Orosz Tudományos Akadémia új expedíciója, amelyet Kulik moszkvai professzor vezet Kelet-Szibéria északi részében az elmúlt hónapok folyamán nagy anyag- és élelmiszerraktárt rendezett be, úgyhogy három évig is maradhat ezen az embernemlaktá területen.

Négyszázmillió lej adót fizetett Bihar- megye és Nagyvárad 1932-ben

A nagyváradai pénzügyigazgatóság most készítette el a kimutatást az 1932 évben befolyt adókról. A kimutatás csak ideiglenes mert hiszen a költségvetési év csak március 31-én fejeződik be s addig még lehet inkasszálni a múltévi adókat. Így is elképzelhetően horribilis összeg az, amit a végéig lerongyolódott Nagyvárad és Bihar-megye 1932-ben adókban kiizzadott.

A kimutatás szerint Nagyvárad és Bihar-megye adózó közönsége 1932-ben betett:

Egyenes adóban 101,592.819 lejt.

Közvetett adóban 127,483.954 lejt.

Bélyegben 43,720.221 lejt.

A különböző közhivataloknál letizedett tárakban 9,541.483 lejt.

A rendkívüli költségvetés javára 13,888.872 lejt.

Mezőgazdasági bélyegben 3,396.780 lejt.

Repülőbélyegben 4,396.780 lejt.

Monopol cikkekben (dohány, só, stb.) 18,862.360 lejt.

Adicionális jövedelemben 33,388.065 lejt.

Utadóban 18,490.036 lejt.

Összesen 398,859.535 lejt,

tehát kis híján kerek 400 millió lejt.

1931-ben a pénzügyigazgatóság jelentése szerint 118 millió lejjel több volt az adóbevétel, de így is Bihar-megye az első között van az országban az adófizetés te-

kintetében.

Négyszáz millió lej egy évben!

Mennyi jaj és könny tapad ehhez a számhoz! S a statisztika olvastán önkéntelenül felvetődik a kérdés: nem lehetett volna ebből a 400 millióból rendesen fizetni legalább a nyugdíjasokat és az tisztviselőket.

Apróhirdetések

TUZONOK felvételnek. Magyar Testvérek, Aradi ut 23. 50

IMPERIAL Paprikamalomban munkások felvételnek. Bánya-sor 43. 49

JÖL főző minden es éves bizonyítvánnyal gyermektelen házaspárhoz azonnaira felvétetik. Jelentkezés d. u. 2—3 között, Jakobovits, Rulikovszky ut 22. 48

ÉVES bizonyítvánnyal perfekt szakácsnő, takarítónő mellé felvétetik. Grosz, Urucsa 15. 47

KIFUTOTT, megbízható azonnaira felvesz a Dacia Biztosító Intézet, Rimanócy ucca 2. 46

UGYES, megbízható minden es azonnaira felvétetik. Bíró, Ritók Zsigmond u. 9 szám. 53

UJSÁGARUSOKAT jó keresettel úgy a Nagyváradai Friss Ujság, mint az Erdélyi Magyarság részére felvesszünk. Jelentkez-

Vesztegetési vád egy váradi pénzügyi tisztviselő ellen

Pénteken Nagyváradra érkezett Bateala János pénzügyi inspektor, aki évekkel ezelőtt adminisztrátora volt a nagyváradai pénzügyigazgatóságnak. Bukarestből jött az inspektor a pénzügyminiszter speciális megbízásával, mely szerint vizsgálatot kell levezetnie egy különös feljelentés ügyében, amelyet névtelenül „Egy kerekedő” aláírás mögé barkolózva küldtek el Nagyváradról a miniszteriumba.

A feljelentés, melynek szerzője nem merészkedett nyíltan, teljes névvel kirukkolni „leleplezésével”, azt állította a pénzügyminiszter előtt, hogy a múlt évi adókiivetések, illetve felebbezések elbírálása körül visszaélések történtek. A névtelen feljelentő szerint egy magasabb pénzügyi tisztviselő járt el tárgyalás előtt nagyobb adózó cégeknél és jelentékeny összegeket kért és akikől kapott, azoknak az adóját tényleg leszállították.

A miniszter sürgős vizsgálatot rendelt el. Bateala inspektor Bukarestből ideérkezve már pénteken és tegnap kihallgatta azokat a kereskedőket, akiknek adóját a múlt évben leszállították. Ezek kevesen vannak. Valamennyien egyforma nyilatkozatot tettek. Kijelentették, hogy a feljelentés teljesen alaptalan, mert náluk senki sem járt, nem kért és ők senkinek nem adtak pénzt. Hogy adójukat csekély mérvben leszállították, ez a leromlott üzletmenet, a megcsappant forgalom természetes következménye. De még a leszállítás után is súlyosan terheli őket az adó, amely így is nagyon magas.

Bateala inspektor a megtartott vizsgálat jegyzőkönyveit felterjeszti a pénzügyminiszterhez. A megvesztegetés vádjával összeomlott és a névtelen feljelentő megtanulhatna, hogy, ha valaki purifikálni akar, az álljon elő nyíltan, nevezze meg azt, akit vádol. Ne molesztálja a hatóságokat és a maguk bajával amugy is tulhajszolt kereskedőket. Egyébként azt hiszik, hogy a vádaskodó feljelentés nem kívülről jött, hanem belső emberek műve.

Időjárás

Hideg idő, északkeleti szél, délen havazások.

RADIOMŰSOR

VASARNAP

BUKAREST. 10,30 Karének. 11. Luca-zene. 12. Marcu-zene. Könnyű és román zene. 7,40 Gramofon 8 Strauss. A csokoládékalona c. operettje.

BUDAPEST. 1. 9 Hírek, kozmetika. 10 Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. 11,15 Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Utána időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Fridl Frigyes. 2 Gramofonhangverseny. 3 A m. kir. földművelésügyi minisztérium előadása. 3,45 Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. Utána időjelzés, időjárásjelentés. 4,30 Pertis Pali és cigányzenekarának zenéje. 5,30 Az indiai csillagjósítás. Baklay Ervin előadása. 6 A Mándits jazz zenekar hangversenye a Newyork kávéházban Vajda Károly énekszámával. 7 Bethlen Margit grófnő felolvasása. 7,30 Vidám est. Rendező Csanády György. Utána körülbelül 9,15 Sport- és ügetőversenyeredmények. 9,30 Másfélóra szórakoztató zene. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Vezényel Polgár Tibor. Utána: Erdélyi Palat Leó jazz zenekarának a Gellért szállóból Vig Miklós énekszámával.

Felolós szerkesztő:

Dr Zoltán Jenő

PASZTOR NYOMDA ORADEA